2025

EDUCATION

(Major)

Paper : EDU0500404

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

OPTION—A

(Introduction to Research Methodology)

1. Answer the following questions as directed : 1×8=8

নির্দেশানুসৰি তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Fundamental research is also known as _____ research.

(Fill in the blank)

মৌলিক গৱেষণাক _____ গৱেষণা বুলিও কোৱা হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(b) Educational research is always theoretical and has no practical use.

(Write True or False)

শৈক্ষিক গৱেষণা সদায় তাত্ত্বিক আৰু ইয়াৰ কোনো প্ৰায়োগিক ব্যৱহাৰ নাই।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(c) Research questions and objectives are the same.

(Write True or False)

গৱেষণা প্ৰশ্ন আৰু উদ্দেশ্য একেই।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(d) What is variable?

চলক কি ?

(e) A related literature review should include only recent studies.

(Write True or False)

সম্বন্ধিত সাহিত্যৰ পুনৰীক্ষণত কেৱল শেহতীয়া অধ্যয়নহে অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব লাগে।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(f) "There is no significant difference between the academic achievement of boys and girls." This is an example of _____ hypothesis.

(Fill in the blank)

''ল'ৰা আৰু ছোৱালীৰ শৈক্ষিক কৃতিত্বৰ মাজত কোনো বিশেষ পাৰ্থক্য নাই।'' এইটো _____ প্ৰকল্পৰ উদাহৰণ।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(g) What is population in research?

গৱেষণাত জনসমষ্টি মানে কি ?

(h) The data collected directly from the sample is known as _____ data.

(Fill in the blank)

নমুনাৰ পৰা পোনপটীয়াকৈ সংগ্ৰহ কৰা তথ্যক _____ তথ্য বুলি জনা যায়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

2. Answer any *six* of the following questions briefly : 2×6=12

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define educational research.

শৈক্ষিক গৱেষণাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) State two objectives of educational research.

শৈক্ষিক গৱেষণাৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(c) What is meant by research objectives?

গৱেষণাৰ উদ্দেশ্য বুলিলে কি বুজা ?

(d) Write any two characteristics of a good hypothesis.
এটা ভাল প্রকল্পৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(e) Define review of related literature.
সম্পর্কিত সাহিত্যৰ পুনৰীক্ষণৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(f) Mention any two purposes of review of related literature.
সম্পর্কিত সাহিত্যৰ পুনৰীক্ষণৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(g) What is meant by data analysis?
তথ্য বিশ্লেষণ বুলিলে কি বুজা?

(h) What is interpretation of data?
তথ্য ব্যাখ্যাকৰণ মানে কি?

(i) Mention any two advantages of interview schedule.
সাক্ষাৎকাৰ সূচীৰ যি কোনো দুটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।

(j) What is the purpose of research report?
গৱেষণা প্ৰতিবেদনৰ উদ্দেশ্য কি?

3. Write short notes on any *four* of the following : 5×4=20
তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Nature of educational research
শৈক্ষিক গৱেষণাৰ প্ৰকৃতি

(b) Research proposal
গৱেষণাৰ খচৰা

(c) Observation schedule as a research tool
গৱেষণাৰ সঁজুলি স্বৰূপে পৰ্যবেক্ষণ সূচী

(d) Sources of review of related literature
সম্পর্কিত সাহিত্যৰ পুনৰীক্ষণৰ উৎসবোৰ

(e) Concept of research design
গৱেষণা অভিকল্পৰ ধাৰণা

(f) Fundamental research
মৌলিক গৱেষণা

(g) Research questions
গৱেষণা প্ৰশ্ন

(h) Organization of the data
তথ্যৰ সংগঠন

4. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Define action research. Explain the differences between Applied research and Action research. 4+6=10

ক্ৰিয়াত্মক গৱেষণাৰ সংজ্ঞা দিয়া। প্ৰায়োগিক গৱেষণা আৰু ক্ৰিয়াত্মক গৱেষণাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What is meant by a research problem? Describe the steps involved in formulating a research problem. 2+8=10

গৱেষণা সমস্যা বুলিলে কি বুজা? এটা গৱেষণা সমস্যা গঠনৰ লগত জড়িত স্তৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(c) Discuss the nature and importance of the review of related literature in educational research. 5+5=10

শৈক্ষিক গৱেষণাত সম্পৰ্কিত সাহিত্যৰ পুনৰীক্ষণৰ প্ৰকৃতি আৰু গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(d) Define sample. Explain the different types of sampling techniques use in research. 2+8=10

নমুনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। গৱেষণাত ব্যৱহৃত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ নমুনা কৌশল ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Describe the structure of a research report.

গৱেষণা প্ৰতিবেদন গাঁথনিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

OPTION—B

(Teacher Education)

1. Answer the following questions as directed : 1×8=8

নিৰ্দেশানুসৰি তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "Teachers are literally the architect of a nation's destiny." Who said this?

'শিক্ষকসকল হৈছে প্ৰকৃত অৰ্থত দেশৰ ভৱিষ্যৎ গঢ়োঁতা।' কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

(b) In which year was the first secondary teacher training school established in India?

ভাৰতবৰ্ষত প্ৰথম মাধ্যমিক শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ বিদ্যালয় কিমান চনত স্থাপন কৰা হৈছিল?

(c) Write one importance of pre-primary teacher education.

প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শিক্ষকৰ শিক্ষাত এটা গুৰুত্ব লিখা।

(d) Kothari Commission said,"____ of nation is being shaped in her classrooms".

(Fill in the blank)

কোঠাৰী আয়োগে কৈছিল, ''ভাৰতবৰ্ষৰ ____ ইয়াৰ শ্ৰেণীকোঠাসমূহত তৈয়াৰ কৰা হয়''।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(e) Write the full form of SSST.

SSSTৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

(f) What is the full form of NUEPA?

NUEPA ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(g) The teacher is a friend, _____ and guide of students.

(Fill in the blank)

শিক্ষক এজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বন্ধু, _____ আৰু পথপ্ৰদৰ্শক।

(খালী ঠাঁই পূৰ কৰা)

(h) In which year was NCTE established?

NCTE কিমান চনত স্থাপন কৰা হৈছিল ?

2. Answer any *six* questions briefly : 2×6=12

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What is meant by teacher education?

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ অৰ্থ কি ?

(b) What is monitorial system?

মনিটৰিয়েল প্ৰথা কি ?

(c) Write two importances of secondary level teacher education.

মাধ্যমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ দুটা গুৰুত্ব লিখা।

(d) Mention two roles of teachers at primary level.

প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষকসকলৰ দুটা ভূমিকা উল্লেখ কৰা।

(e) State two objectives of the Kothari Commission regarding teacher education.

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কোঠাৰী আয়োগে আগবঢ়োৱা দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(f) What is quality assurance in teacher education?

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ গুণগত নিশ্চয়তা কি ?

(g) Write two important qualities of a teacher.

এজন শিক্ষকৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ গুণ লিখা।

(h) What is pre-service teacher education?

প্ৰাক্-কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষা কি ?

(i) Mention any two categories of Flanders interactive analysis.

ফ্লেনদাৰচৰ আন্তঃক্ৰিয়া বিশ্লেষণৰ যি কোনো দুটা শ্ৰেণী উল্লেখ কৰা।

(j) Write two important functions of SCERT.

SCERT ৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য লিখা।

3. Write short notes of any *four* of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ চমু টোকা লিখা :

(a) Scope of teacher education

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ পৰিসৰ

(b) Objectives of teacher education

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

(c) Preparation of teachers for higher level of education

উচ্চ পৰ্যায়ৰ শিক্ষাৰ বাবে শিক্ষকৰ প্ৰস্তুতি

(d) District Institute of Education and Training

জিলা শৈক্ষিক আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান

(e) Functions of NCTE

NCTEৰ কাৰ্যসমূহ

(Continued)

(f) Micro-teaching

অণুশিক্ষণ

(g) Teacher as a facilitator

সুচলকাৰী হিচাপে শিক্ষকৰ ভূমিকা

(h) Professional ethics of teacher

শিক্ষকৰ বৃত্তিগত নীতিসমূহ

4. Write any *two* of the following questions : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss about the development of teacher education in India.

ভাৰতবৰ্ষত শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ বিকাশ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) What are the functions of the National Council of Educational Research and Training? Discuss.

ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদৰ কাৰ্যাৱলী কি ? আলোচনা কৰা।

(c) What is meant by in-service teacher education? What is the importance of in-service teacher education? Discuss. 2+8=10

কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ অৰ্থ কি ? কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি ? আলোচনা কৰা।

(Turn Over)

(d) What are the major problems of teacher education in India? Discuss about their solutions.

5+5=10

ভাৰতবৰ্ষত শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ প্ৰধান সমস্যাসমূহ কি ? ইয়াৰ সমাধানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা ।

(e) Discuss about the role expectations of teachers in twenty first century.

একবিংশ শতিকাত শিক্ষকৰ ভূমিকাসমূহৰ প্ৰত্যাশাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা ।

★ ★ ★